

«Sendatu ezin denean, zaindu»

Gaixo terminalei medikuek duintasunez hiltzen lagundu behar dietela dio Azkunak

Heriotza aurreko egoe-
ran dauden gaixoei osa-
sun arloko profesionalek
duintasunez hiltzen lagundu
behar dietela adierazi zuen
atzo Iñaki Azkunak, Osasun
sailburuak. «Sendatu ezin
denean, zaindu, mina arindu
eta kontsolatu» egin behar
dela nabarmendu zuen.

Gorane Agirre / Bilbo

AZKEN hamarkadetan medikun-
tzak emandako aurrepausoei es-
ker gaixo asko erabat sendatzea
lortu dela azpimarratu zuen atzo
Iñaki Azkunak, Eusko Jaurlari-
tzako Osasun sailburuak. Lorpe-
nak lorpen, osasun arloko profes-
ionalen ohiko bi funtzioetatik gai-
xoia sendatzekoak mina arintze-
koa estali egin duela gaineratu
zuen.

Biziaren alde borrokatu eta tek-
nologiak era eraginkorrean erabil-
tzea oso garrantzitsua den arren,
osasun profesionalek egoera ter-
minalean dauden gaixoak ere tra-
tatzan jakin behar dute, sailburu
jeltzaleak gogoratu zuenez.

Azkunak azaldu zuenez, «egoe-
ra terminala da gaixotasuna gara-
tua, progresiboa eta sendagaitza
denean; tratamenduei erantzuten
ez dienean; arazo edo sintoma
anitz, handiak, aldakorak eta
multifaktorialak pairatzen ditue-
nean; gaixoarengan, sendikoen-
gan eta talde terapeutikokoengan
emozio eragin handia duenean;
eta bizi-itxaropena sei hilabete
baino gutxiagokoa denean».

Kasu horietan, tratamendu-
aren helburua, sendatzea baino
gehiago, sintomen kontrolaren eta
laguntza emozionalaren bidez ero-
sotasuna eta bizi-kalitatea lortzea
dela zehaztu zuen Azkunak: «Sen-
datu ezin denean, zaindu, mina
arindu eta kontsolatu egin behar
da».

Beraz, zainketa aringarrien gar-
rantzia azpimarratu zuen Osa-
sun sailburuak, zainketa horien
xedeak egoera terminalean dagoen
pertsonearen prozesua eta inguru-
nea hobetzea baita. Dena dela,
eguneroko errealitatean helburu

Iñaki Azkuna, Jaurlaritzako Osasun sailburua, atzoko agerraldian.

XOUSE SIMAL

Zainketa aringarriak sustatzeko ituna

EUSKAL AUTONOMI ELKARTEA (EAE), Katalunia eta Kanariar
Uharteetako Gobernuak egoera terminalean dauden gaixoen
bizi kalitatea hobetzeko zainketa aringarriak sustatu eta gara-
tzeko ituna sinatu zuten atzo. Elkarlan hitzarmena egunotan
zainketa aringarriari buruz Bilbon egiten ari diren Jardunaldien
barruan hitzartu zuten.

Itunaren helburua lortzeko hiru Gobernuetako Osasun Sailek
bi esparru nagusitan jardungo dute. Batetik, egoera terminale-
an dauden gaixoen tratamenduan aritzen diren osasungintzako
profesionalen elkarlan eta esperientzien elkartrukatzea bultza-
tuko dute. Eta, bestetik, profesionalen trebaketa sustatuko
dute; heziketa ikastaro berezien bidez eta elkarte autonomoeta-
ko osasun zentroetan egonaldiak eginez bideratu asmo da.

Iñaki Azkuna Eusko Jaurlaritzako Osasun sailburuak adiera-
zi zuenez, «hitzarmenaren helburu nagusia profesional orok
zainketa aringarriaren printzipio eta praktikari buruzko oina-
rrizko heziketa iraunkorra jasotzea da».

hori betetzeko zailtasun batzuk
daudela onartu zuen: prestakun-
tza gabezia, morfina errezetatzea
medikuek gustuko ez izatea eta
gehiegizko terapeutika, esate ba-
terako.

**Medikuek gaixo terminalak
tratatzan ikasi behar du** • Medi-
kuntza ikasleak diagnostikatu,
tratatu eta sendatzeko trebatzen
badituzte ere, Azkunaren ustez,
ez zaie irakasten egoera termina-

lean dagoen gaixo batengana nola
hurbildu edota gaixo horren fa-
miliari nola lagundu. Horregatik,
osasun arloko profesionalen he-
ziketa zehatza eta irizpide zientifi-
koan oinarritua izatea aldarrika-
tu zuen.

Osasun arloko profesional ba-
tzuek, gaixoari adikzioa sortzeko
beldurrez, morfina errezetatzea
ez dutela gustuko edo azken mo-
mentuan bakarrik ematen dutela
aitortu zuen Osasun sailburuak.

Beldur hori paradoxikoa dela gai-
neratu zuen, batez ere asteak edo
hilabete gutxi batzuetako bizi-
itxaropena duten gaixoak trata-
tzen dihardutelako.

Medikuen jokabide hori Espai-
niako morfina kontsumoan isla-
tzen da; alegia, milioi bat biztan-
leko morfina kontsumo txikiena
duen hirugarren estatua da, Ita-
lia eta Greziaren atzetik eta Dani-
markatik urrun.

Azken urteetan opiazeo horren
preskripzioa areagotu egin bada
ere, kopurua hiruikoiztu egin be-
harko litzatekeela adierazi zuen
Azkunak. «Hies eta minbizi aurre-
ratua duten gaixoen %70ek mina
dute, eta egun ditugun baliabide-
ekin %80-90 kasutan mina arin
dezakegu».

Azkunak, gaur egungo gehie-
gizko terapeutikak sortzen dituen
arazoak aipatu zituen: bizi artifi-
zialki luzatzeko teknika berriak
sarri askotan ez dute bizi-kalitate
ona bermatzen eta, gainera, ba-
tzuetan diagnosi eta terapia pro-
zedura erasokorrak egiten zaizkie
aste gutxi batzuetako bizi-itxaro-
pena duten gaixoei. Profesiona-
lak horretaz jabetu eta gaixo ho-
riek tratatzerakoan aintzat hartu
beharra aldarrikatu zuen Azku-
nak. X

**Bi pertsonaren
gorpuak aurkitu
dituzte Angelun eta
Donibane-
Lohizunen**

■ Baionako Poliziak dei
egin du hildakoak
identifikatzeko

L.Fourcade / Baiona

GIZON baten gorpua aurkitu
zuten joan den astelehen goi-
zean Aturri ibaiaren bazterre-
an Angelun. 50 urteko gizon-
aren gorpua Maharin errekan
erdi sartuta zegoen, ondoan
pasatzen den trenbidea baino
hiru metro beherago. Inkesta-
egileek aurkitu dute kolpe
handi bat gizonaren buruan,
eta badirudi gizona hil zela ha-
rroken aurkako kolpearen on-
dorioz. Baionako Poliziak baz-
tertu du hilketa baten hipote-
sia, baina ez du uste gizonak
bere buruaz beste egin zue-
nik. Inkestaegileen arabera,
nahigabeke erorketa litzateke
ibiltzea debekatua den toki
batean. Alabaina, puntu ilu-
nena argitzear dago oraindik,
zeren ez dakite biktima nor
den. Istripuaren unean ez
zuen nortasun agiririk, eta po-
liziak dei egin zuen gizonaren
gorpua ezagutu ahal izateko.

Bestalde, 60-70 urteko
emazte baten gorpua aurkitu
zuen Poliziak Donibane-Lohi-
zuneko Erromardie izeneko
hondartzan atzo goizean. Emazteak kamisoiak baizik ez
zuen soinean, eta poliziek ez
dute inolako kolperen aztar-
narik ikusi gorpuan. Kasu ho-
netan ere, poliziak dei egin du
gorpua identifikatu ahal izate-
ko. X

**EHEk Gasteizko
Kultura zinegotziak
dimisioa aurkeztu
behar duela dio**

Erredakzioa / Gasteiz

ARANTZA ZENARRUZABEI-
TIA Gasteizko Kultura zinego-
tziaren eta Roberto Alvarez
Folklore Udal Akademiako
buruaren dimisioak eskatu
ditu Euskal Herrian Euskara-
zek Akademian «ikasleak kla-
seak erdara hutsez hartzea
behartzen baitituzte».

«Gasteizko Udalak, euskara
sustatu beharrean, erdara
bultzatzen eta inposatzen ja-
rraitzen du», dio EHEK. «Mus-
ketxean orain arte euskaraz
emandako Musika Mintzaira
irakasgaia gaztelaniaz ematen
dute irailetik aurrera», erantsi
du. Irakasle erdalduna jartzea
salatu du ikasleentako gehie-
nak euskaldunak direlako;
egun 13 irakasleentako 4 erdal-
dunak direla gogorarazi du.

Udal mandatarik gasteizta-
rrek esan dute ez dutela hiz-
kuntz eskakizunik exijituko
2002. urtera arte, baina egun-
go egoerak, EHEren irudiko,
euskaldunen eskubideak
urratzea baino ez dakar. X

IU: «EA eta EAJ atzeraka ari dira intsumisioaren auzian»

■ Ez dute intsumiso inhabilitatuak kontratatu ahal izateko proposamena babestuko Batzar Nagusietan

Erredakzioa / Donostia

EAJ eta EA alderdiak intsumisio-
arekiko jarrerak «atzerapausoak»
ematen ari direla salatu du IUk.
Jon Lasa alderdi horrek Gipuzko-
ako Batzar Nagusietan duen or-
dezkariek jakinarazi duenez, EA
eta EAJk ez dute foru efakunde-
ak intsumiso kondenatuak kon-
tratatu ahal izateko IUk egin
duen proposamena onartuko.

Alderdi horrek ez arauzko pro-
posamena aurkeztu zuen berriki
Gipuzkoako Batzar Nagusietan,
Foru Aldundiak lan eskaintza pu-

blikoetan intsumiso inhabilitatu-
ak kontratatu ahal izatea ahalbi-
detu dadin. Proposamen horrek
berak elkartasuna adierazten dio
Jose Julian Irizar diputuari,
Zumarragako alkate zela arma-
darekin kolaboratu ez zuelako hi-
labeterako kargua uztera konde-
natu dutelako.

EA eta EAJk osoko zuzenketa
egin diote IUren proposamenari
eta ordezkoei beste testu bat au-
rkeztu dute. «Gure proposamen-
etik euren diputatu Irizarri elkar-
tasuna adieraztea eskatzen du-
ten puntua bakarrik gorde dute;

heriotza zibilera kondenatutako
gazte intsumisioei, berriz, ulerta-
raziko diete babes testimoniala
badutela, baina ez gehiago», sala-
tu du Lasak. IUkoak gogoratu du
«intsumisioaren giza errekonzi-
mendua lortzeko borroakak,
iraungitze data duen legea bertan
behera uzteko borroakak, borroka
aktibo eta konprometitua behar
duela izan, legea alda dadin lor-
tzeko hitz hutsetatik haruntzago
joango dena».

IUren arabera, «inkoherentea
da guztiz» EA bezalako alderdiak
«intsumisioaren defendatzaile di-

ren irudia ematea eta gero kalte-
tuen aldeko borrokan aktiboki
parte hartzeari uko egitea». Lasak
esan duenez, kondenatuak edo
kartzeleratuak diren mutikoei
ezer gutxitarako balio diete horre-
lako deklarazio politikoei.

IUko batzarkidea gogor min-
tzatu da baita ere EAJren kontra,
intsumisioaren gaian Aznarren
gobernuari presionatzan ez diola-
ko. «Itxuraz, milaka euskal gazte-
ri eragiten dion arazoa ez da nahi-
koa arrazoi gobernu zentralari
ematen dion babesa auzitan jar-
tze», salatu du. X